

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-392-7-5>

**ASPECTS OF THE INTERNATIONAL USE OF UKRAINE'S
COMBAT EXPERIENCE IN COUNTERING RUSSIAN
AGGRESSION AT SEA**

**АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО ВИКОРИСТАННЯ БОЙОВОГО
ДОСВІДУ УКРАЇНИ З ПРОТИДІЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ НА МОРІ**

**Sokolovsky Ruslan
Valentinovich**

*Researcher of the Research center of
the Armed Forces of Ukraine "State
Oceanarium" of the Institute of the
Navy of the National University "Odesa
Maritime Academy"
Odesa, Ukraine*

**Соколовський Руслан
Валентинович**

*науковий співробітник
Науково-дослідний центру Збройних
Сил України "Державний
океанаріум" Інституту Військово-
Морських Сил Національного
університету "Одеська морська
академія"
м. Одеса, Україна*

Слід зазначити, що ще у червні 1992 року рф та Україна стояли на межі морського збройного конфлікту, коли вартовий СКР-112 підняв український прапор та пішов до Одеси [1], а 23 жовтня 2003 року країни стояли на межі морського збройного конфлікту коли росією було припинено будівництво дамби у Керченській протоці за 102 м від межі державного кордону [2]. Неприхована війна росії проти України на морі почалася у лютому 2014 року під час входу військ рф на територію автономної республіки Крим України. Відбулося захоплення ВМБ ВМС ЗС України, були захоплені військові кораблі, деякі військові були незаконно захоплені і деякий час фактично знаходилися у полоні в рф. Перші поранені і військовополонені у гібридній війні росії проти України з'явилися в результаті "розвідки боєм", коли кораблі ВМС ЗС України отримали вогневе ураження, вдруге на протязі місяця, здійснюючі перехід з ВМБ у Чорному морі до ВМБ в Азовському морі.

Мною перелічена загальновідома інформація. Також загальновідома інформація про міни у 7-му Міжнародному транспортному коридорі на Дунаї, про перекриття росією на тривалий термін судноплавних шляхів у Чорному морі, про блокування вантажоперевезень з українських портів в Азовському морі. Зараз можна проаналізувати, що було причиною агресивних дій росії на Чорному морі, яка роль КНР у блокуванні вантажоперевезень торгівельними шляхами "Один пояс –

Один шлях", і головне, чому міжнародна міждержавна організація, військово-політичний союз НАТО, в кордонах впливу якого це відбувалося, демонстрував стриману позицію невтручання.

Зараз відповідь на це питання є однозначною. В інформаційній війні росія одержала перемогу, нав'язавши тезу про свою нібито могутність і непереможність. Агресивний тип зовнішньої політики росії штучно підтримувався килимовими бомбардуваннями цивільних об'єктів на Сирійському та інших напрямках, терористичними діями ПВК "Вагнер" в Африці.

Під час повномасштабної війни росії проти України на морі Україна отримала позитивний бойовий досвід, незважаючи на прийняття і застосування недосконалої стратегії розвитку ВМС ЗС України 2035. З'ясувалося, що кораблі та катери ВМС ЗС України не здатні протидіяти чф рф. З'ясувалося, що на щастя корвети, що будуються в Туреччині і тральщики, що знаходяться у Великобританії, не потрапили у Чорне море і знаходяться під захистом зазначених країн.

Але з'ясувалося і інше. Що надводні кораблі чф рф є гарною ціллю для протикорабельних крилатих ракет Р-360 "Нептун", та "Гарпун" і це важливіше ніж неспроможність українського флоту протистояти чф росії.

Першим і останнім ударом по репутації надводних сил вmf росії було знищення флагману чорноморського флоту росії. На другому місяці війни, 13 квітня 2022 року ВМС України завдали по крейсеру "Москва" удар двома крилатими протикорабельними ракетами Р-360 "Нептун" берегового протикорабельного комплексу РК-360МЦ "Нептун". Внаслідок отриманих ушкоджень крейсер "Москва" перекинувся та затонув [3]. Умови необхідності і достатності виконанні у повному обсязі. Україна не маючи переваги на морі, на другий місяць війни продемонструвала вразливість всіх без обмежень кораблів чф росії. Подальший розвиток подій – асиметричні дії на морі, що проявилися спочатку бойовим застосуванням надводних, а згодом підводних безпілотних ударних дронів, продемонстрував перспективу трансформації майбутньої війни на морі. У повній мірі це стосується таких внутрішніх морів, як Чорне та Балтійське море. Безумовно такі асиметричні дії на морі вперше були здійснені Іраном в Ормузькій протоці, але їх наслідки були штучно недооцінені і забуті".

Висновок. Бойовий досвід протистояння України і росії у Чорному морі відкрив неочікувані перспективи нових напрямків розвитку ВМС інших країн. Сучасне протистояння на морі чф росії та бф росії вже не потребує паритету у кількості та спроможності корабельного складу. Витрати на зазначені флоти є зайвими. У внутрішніх морях, таких, як Чорне і Балтійське, домінування на морі може бути досягнуте шляхом

розгортання берегових проти корабельних ракетних комплексів, та застосування нескладних безпілотних апаратів ударного типу.

Література:

1. 25 лет отношений Украины с Россией: как исчезла дружба. URL: <https://www.bbc.com/russian/features-38973151> (дата звернення 10.12.2023).

2. Оксана Тороп. Леонид Кучма: "Путин хотел уничтожить Украину, а получит наше второе рождение" // BBC News Украина. – 2022. URL: <https://www.bbc.com/russian/news-62419765> (дата звернення 10.12.2023).

3. Петренко Р. Крейсер "Москва" після влучання перекинувся і почав тонути – ОК "Південь" // Українська правда. 2022. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/04/14/7339554/> (дата звернення 11.12.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-392-7-6>

PROSPECTS FOR ÅLAND ISLANDS REMILITARIZATION IN THE LIGHT OF NATO EXPANSION IN THE NORDEN

ПЕРСПЕКТИВИ РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ АЛАНДСЬКИХ ОСТРОВІВ У КОНТЕКСТІ НОРДИЧНОГО РОЗШИРЕННЯ НАТО

**Tereshchuk Matvii
Volodymyrovych**

*Master's student of Scientific and
Educational Institute of International
Relations
Taras Shevchenko Kyiv National
University
Kyiv, Ukraine*

**Терещук Матвій
Володимирович**

*студент магістратури
Навчально-науковий інститут
міжнародних відносин
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Приєднання Республіки Фінляндія до Організації Північно-атлантичного договору 4 квітня 2023 р. разом із готовністю Шведського королівства долучитися до об'єднання докорінним чином змінює безпекову ситуацію у Балтійському морі. За неповні тридцять п'ять років постбіполярного періоду Балтика пройшла шлях від арени беззаперечного домінування соціалістичного табору до майже